

Отъ Ахж-Челебийско.

Записалъ Ст. Н. Шишковъ.

1. Млада булка отива подиръ личенъ юнакъ.

1	— Излази, маичьу, да видиш,
Какво е сланица угрѣлу
Срѣашту ф срѣашивана махалѣ,
Какво са алаанѣашѣ;	Кѳпѣалѣ конѣча пуѣашѣ,
И нивѣасти си дѣмашѣ:
— Нивѣасту мѣла и драга,	
5	Далѣ еа мумѣ лѣфтѣара,
Или еа млада нивѣаста?
Ни мѣ еа мумѣ лѣфтѣара,
Ами еа млада нивѣаста,
На вода ми еа теѣрнала,	15	Мѣлу ли ти еа дѣтѣану,
Двана с теб да се зѳамимѣ,
Чи ми смѣ лиѣка, прилиѣка,
Кайнѣ два стѣѣка иглиѣка.
— Гунѣча лѣду и млада,
10	На студѣнинѣа врѣсѣуѣа.
Дѣ еа увѣрди кѳпѣалѣ;	20	Ни мѣ еа мѣлу дѣтѣану,
ѣА шта сас тебѣа да дѳида.

Слушана отъ Шина Дамилова въ с. Горне Райково.

2. Подарѣци.

1	— Мари Тудѳру, Тудѳру,
Ни наѣдѣ ли са, Тудѳру,
Фаф Чѣатѣк сѣлу да гѣлиш,
Ами загѣли, Тудѳру,	За зѣѣтѣча за дубрѳ чѣѳаду.
Стѣнаха, та утѣдаха,
Фаф Хѣскускана касабѣа,	
5	Хѣѣи Дамѣанувуну кѳпѣалѣ.
Ут Хѣскускана касабѣа?
— Тудѳрка си му вѣканѣа:
— Духѳдаѣ, лѣубѣа, духѳдаѣ	15	Ф Хѣскуву да са вѣанѣѣат,
Ф Казанлѣж да са засѣлѣат.
Тудѳрка си му вѣканѣа:
— Кѣни ми, лѣубѣа, кѣни ми,
Казанлѣжуки нѣа кундѣрѣа,
10	Фаф дѣанѣан ну двѣш и по триш,
Пак фаф нидѣалѣа ну шѣс пѣати,
Данѳ та маѣка бѣанѣдѣса,	20	Хѣскуску бѣалу дѣульбѣнѣа,
На вѣклу чѣлу ѣалѣанѣа,
На бѣала шѣѣка мѣаржѣанѣа.

3. Мома си избрала момѣъ.

1	Хурѳну са еа стѳрилу,
Ф ширѳкана ширинѣа,
Фаф глѣхувана градѣна.
Наѣ-напрѣш хѳру водѣашѣа,	Мариѣкининѣа гѣльници.
20	Тѣѣа Мариѣки вѣѣаха:
— Мариѣу бѣага, Бѳзуѣа,
Кѳгу штиш, марѣ, да зѣамѣш?
Дѣа ли штиш Тѳмѣа Кѳльѣвѣак,
Или штиш Кѣрѣа Кѳстѣвѣак?
5	Партиѣа Фѣма Тѳмѣуѣа,
На двѣ еа плѣтъѣи плѣтѣѣаха,
Та еа кукѳна правѣаха,
Да мѣаса Вѣашѣа Хѣѣѣѣа.
Ду нѣа бѣашѣа, варѣашѣа	25	— Ништѣа ни Тѳмѣа Кѳльѣвѣак,
Ништѣа ни Кѣрѣа Кѳстѣвѣак.
Излази, маѣчьу, пѳгладѣаѣ,
Ут дѣхан, ут Дарѣ дѣара,
Какѣи ми са се пудѣли
10	Партиѣа Сѳфа Кѳстѣуѣа;
Тѣ нѣма хильлѣѣа ниѣкаѣа.
Ду нѣа бѣашѣа, варѣашѣа
Мариѣка бѣалу момѣаѣа;
Нѣхи еа млѳгу хильлѣѣана,
15	30	Ду трѣнѣа млади ѣунѣѣи:
Кустадѣн бѣаржѣѣана,
И Хѣльку Нѣарпѣарѣѣана,
И Марѣвуну кайнѣа.
ѣА шта мѣлѣалѣа да ѣда,
	Чи хи близу дѣукѣанѣан,
Дѣукѣанѣан бѣарбѣрницана,
Дѣну са зѳѣрат момѣѣата,
Мѳмѣѣата абѣѣѣѣѣата,	35	Сас Кѳста Бѣаржѣѣанѣуѣ
Нах Чѣатѣк сѣлу гулѣаму.

Тѣя пѣсѣнь е прѣнесена отъ Дарѣ-дѣре въ Устово и е записана по Ахж-Челебийски говорѣ.

4. Мама си избраа момъкъ.

- 1 — Гѣнку, маичина доштеръ,
 Стѣга ми сѣди удвѣанка,
 Удвѣанка на пѣньжуркинѣ,
 Стѣга са лѣу курдѣсуваі,
 5 Ами ми флѣзи нах вѣатра,
 Чи ти са душлѣ мумѣра,
 Кѣжи ми, Гѣнку доштеръ,
 Кутра ракиѣ да пиѣм,
 Кутри стафѣди да еадѣм?
 10 Дунѣлу ми са, доштеръ,
 Магѣшъускуну копѣалѣ,
 Три уки жѣальти стафѣди,
 Пѣтъ уки спѣрту ракиѣ.
 — Мѣлѣ лѣа, мѣла мѣлѣ лѣа,
 15 Пѣста му бѣла ракиѣ,
 Ракиѣ, жѣальти стафѣди!
 Тоі мѣнѣ ни іѣ прѣлика,
 Агѣ ми варви, мѣлѣлѣ,
 Низ Магѣшъуфѣух на долу,
 20 Та камѣанѣну тарѣалѣ,
 Фаф рѣавана ми утхадат,
 Ами мѣ, маичѣу, изгѣзи,
 На висѣкинѣ кѣушѣува,
 Да си ми видиш, мѣлѣлѣ,
 25 Какви ми са се пудѣли,
 Ут мѣлка рѣѣка нагѣрѣ:
 Раікуску бѣлу копѣалѣ,
 На вѣана конѣ сахалѣ,
 Ут Енижѣ си идѣше,
 30 Нах Раікуву си варѣашѣ,
 Та си за Гѣнка питашѣ:
 — Гѣнку лѣу, машка дѣвоіку,
 Гѣнку лѣу, пѣлѣ писану,
 Ти зѣами мѣнѣ, Гѣнку лѣу,
 35 Та шта ти, Гѣнку, дѣнѣса,
 Стугѣна рубѣѣ чѣрѣлѣ,
 Пѣадѣсѣ нѣви стѣмбѣлѣ,
 Пѣадѣсѣ карѣ мажѣрѣ.
 Гѣнка маіци си вѣкашѣ:
 40 — А шта, мѣлѣ лѣа, да ида
 С Раікуску бѣлу копѣалѣ,
 Дѣ ну са мѣнѣ прѣлика.
- Слушани отъ Василка Дреева въ Устово.

5. Момъкъ наблюдавалъ годежъ.

- 1 — Мѣнѣ лѣа марѣ хѣбава,
 Кѣі бѣашѣ сношта дѣма ти
 На висѣкинѣ кѣшпѣува,
 На шѣрѣвинѣ мѣанѣдѣрѣ,
 5 На сѣтъничкинѣ кафѣзѣ?
 — Іунѣчѣ, лѣду и мѣду,
 Заштѣк са тѣбѣ да пѣташ,
 Кѣі бѣашѣ сношта у дѣма?
 Издушли бѣаха, іунѣчѣ,
 10 Маичини братѣса, мѣнѣ іѣци,
 Рѣска штат, лѣду, да главѣат,
 На Писанукуну копѣалѣ,
 На Рѣдѣ чѣурѣажѣанук.
 Рѣску лѣу марѣ, хѣбава,
 15 Ти са штиш сѣтънѣ пишманѣ,
 Агѣ та, Руску, удѣвѣадѣт
 Фаф чѣтри кѣшти писани.
 — Пѣкни са, трѣснѣ, іунѣчѣ
 Раіу штѣ кѣшѣта да градѣ,
 20 Фаф Дѣлну сѣлу Раікуву,
 Ф бубѣікувапа градѣна,
 Ду братѣвинѣ кѣшпѣува.
- Слушана отъ Василка Вѣлѣва, въ с. Долно-Рѣйково.

6. Мама иска по-скоро свадба.

- 1 — Изгѣзи, маичѣу, поглѣадаі
 Тѣдурувинѣ іулѣашѣ,
 Как соѣ са рѣадѣм рѣадѣли
 На висѣкана пѣвинѣна.
 5 Врѣт бѣаха, маичѣу, главѣни,
 Главѣни с пѣрстѣан мѣанѣни,
 Лу са сам самѣ лѣфтѣару.
 Хѣіда и мѣнѣ оглѣви,
 И са главѣну да хѣдѣам,
 10 Главѣну с главѣанѣкува!
 Маіка Тѣдуру вѣкашѣ:
 — Пѣхуди, сѣну, пѣхуди,
 Кѣшѣтана да си уградѣш,
 Сѣармѣѣана да си наплѣдиш,
 15 Гиздѣлу да си направѣш.
 — Мѣлѣ лѣа мѣла, мѣлѣлѣ,
 Мѣнѣ са са фѣсал бубѣіку,
 Кѣшѣтана да ми уградѣ,
 Сѣармѣѣана да ми направѣ,
 20 Гиздѣлу да ми направѣ,
 Чи момѣачѣану ни чѣсѣка;
 Чи му мумѣрѣа духѣдат,
 Дѣамѣна блѣзни кѣмшпѣѣа,
 И дѣамѣнѣна тѣрѣзѣѣа.
- Слушана отъ Стоянѣ Тѣдѣровѣ, въ с. Долно-Дѣрѣкѣой.

7. Рада и братовчедъ на хорото.

- 1 Сички мѡми на хурѡну,
 На лѡву, Дѡинача, на лѡву;¹⁾
 Чи си садѣ Рада нѣма,
 Рада нѣма братучьѡда,
 5 Братучьѡда пѣрву братъча.
 Дѣ са наїдѣа кѡпѣалчанца,
- Кѡпѣалчанца чьубанчанца,
 Тѡ си Рѡди бѡдрумонѣа:
 — Рѡду марї, бѡла Рѡду,
 10 Дьѡа да стѡним брѡт и сѣстра,
 Да та вѡдѣам на хурѡну.

Слушана отъ Василка Дреева въ Устово.

8. Мома си избрала момъкъ.

- 1 — Дѡи си ма, маїчьу, дѡи си ма,
 Фаф напѣана си махалѡ,
 На чѣрпѡчуну кѡпѣалѣа!
 Кѡльчим как миѣѣ фаф пѡтѣан,
 5 И вах нѡм жѣалну пуглѣдва
 Сас нажѡлѣни іучїнки.
 — Марї, дѣ гу си видѣала,
 Тѣѡи гу си бѣандїсала,
 Тѡлкуф си сѣафдѣа метнала?
 10 Марї ми, мѡлѣалѣа, мѡлѣалѣа,
 Видѣали са смѣа, мѡлѣалѣа,
 На студѣнинѣа врїсьувѣа,
 Тѡи пуїѡ кѡнѣа хрѡнѣану,
 Іѡ тѡчѣах вѡда студѣна.
 15 Кѡнѣан му вѡда ни пиѣ,
 За мѡиначѣа бѡали хѡркуми,
 И зѡба си му ни іадѣ,
 За мѡиан ѡлѣан мѣаньдїльѣаѣв.
 Чьѡдїх се, маїчьу, мїслих се,
- 20 Как да му сѡарѣа развалѣам:
 Утѣаѣих бѡали хѡркуми,
 Кѡнѣан му вѡда напуїх;
 Пустѣлих тѣнку мѣаньдїльѣа,
 Кѡнѣан му зѡба назубїх,
 25 И дѡра са смѣа дарїли:
 Тѡи мїнѣа пѡрѣстѣан срїбаран,
 Іѡ нїгу кѡрпа шѣарѣана.
 — Джштѣарьу, мѡѣа маїчина,
 Ни мѡи си сѣафдѣа опѡска,
 30 Бубѡїку ти та ни дѡва:
 Тѡи на нѡм пи ѣ прилїка.
 — Марї ми, мїла мѡлѣалѣа,
 Іѡ шта сас нїгу да ідам,
 Чѣа іма сѣафдѣа на мїнѣа,
 35 Тѡи на мїн и іѡ на нїгу;
 Тѡи нѡси кьѡрчѣа цѡшѣану,
 И нѡси бѡи пѣаскьѡлѣа.

9. Разговоръ.

- 1 — Мѡмѣаѣа вѡклу, чѣарнѡку,
 Кадѣ си сѣѡїка тѣрнала,
 Прїмрѡк прїс чьѡзда махалѡ?
 — Тѣрнала ми сам, тѣрнала,
 5 Самїчка касмѣтъ да трѣсѣам,
 Самїчка да се прудѡвам.
 — Мѡмѣаѣа вѡклу, чѣарнѡку,
 Скѡѡпа ли ти іѡ пахѡна,
 Пахѡна и жѣарѣамѣна?
 10 — Скѡѡпа ѣа, скѡѡпа, іунаѣа:
 Двѡп дванѡдїстѣа стутїни.
 — Мѡмѣаѣа вѡклу, чѣарнѡку,
- Пѡстѣалѣаї тѣнку мѣаньдїльѣа,
 Да ти нѡбрѡѣам пахѡна,
 15 Пахѡна и жѣарѣамѣна!
 — Іунаѣа лѡду и мѡѡду,
 Данѡ ти парѡ ни сѡса,
 Пазѡрѣан да се развалї:
 Мїнѣа маїка за тїб ни дѡва,
 20 Мїнѣа маїка за тїб ни хрѡни:
 Двѡрувѣа ти са шїрѡки,
 Нїмѡгам двѡрѣа да мѣтам,
 Нї мѡга вѡда да нѡсѣам.

10. Лудъ отъ любовь.

- 1 Стѡнѣиѣа, марї, душмѡнѣиѣа,
 Сѡсѡа ми гѡли сиванѡк ми,
 Сѡс гу гѡли, марї, сѡс гу слѣди,
- Чїм гу ми си, марї, излудїла,
 5 Тѡи за тїбѣа, марї, ти за нїгу.
 Лѡт, лѡт, марї, бѡлѣан лѣажї,

¹⁾ Припѣвъ подирѣ всѣки стихъ.

Блѣан лажі, марі, вжрзан сіді: 10 На шійкана, марі, ситѣан синжиръ.
 На пугінѣа, марі, букайнѣа, Станчицѣа, марі, душманчицѣа.
 На ржкінѣа, марі, билѣажкінѣа,

11. Лѣнива мома.

1	Ни вѣритѣа се, іунаці,	Іа се пучьудих, пуміслих:
	На вѣкли, шѣкли дѣвоіки,	15 Дѣа лі нах сїлу да слѣза,
	Чи са іа малак измѣмних,	Дѣа лі нах гора да іда.
	На малка, шѣкла дѣавоіка.	Та чѣа ми слѣзах нах сїлу.
5	Тѣарнал бѣах ібранъ да ібра,	Куга си у нам утїдах,
	Бѣала пшинїца да сѣа,	Чи си ми наїдах дѣавоіка:
	И чѣках лѣубѣа да доїдѣа,	20 Главїнка хи ѣа ф главнїнѣа,
	Прогїма да ми донѣасѣ,	Рачїнки хи са ф гѣастону;
	Пладнїна доїдѣа, ни доїдѣа.	Прис трї ѣа рѣки преанїсах,
10	Іа си на гора излѣзах,	Данѣ се неїдѣа разбуди,
	Та ми нах сїлу пуглѣдах,	Та чѣа хи сварїх прогїма,
	Врїтъ са кукенѣа кладѣаха,	25 Та си и нїѣа нахранїх.
	Мо на се кѣке ни кадї;	

Отъ К. Александровъ въ с. Дарж-дере.

3. Пѣсни изъ челедния животъ.

Отъ А х ж - Челебийско.

Записалъ Ст. Н. Шишковъ.

1. Злочѣста булка.

1	— Калину, моѣа дѣаштѣарьу,	Оти ли моѣа дѣаштѣарьу?
	Дудѣ ми ни бѣа главѣна,	— Чѣудиш се, маїчѣу, мїслиш се:
	Маїци бѣа тѣнка, висѣка,	Іа ма, маїчѣу лѣу, заглаві,
	Маїци бѣа бѣала, чѣарнока,	10 На нїгалѣану копѣалѣа,
5	Утѣак та маїка заглаві,	Нїгалѣану, маїчѣу, нїслѣадѣану,
	Та маїци сѣха исѣахна.	На смѣах гу сам слѣадїла.

2. Врѣщанье на мѣжа отъ чужбина.

1	Турчин допадна, малкѣа, момѣа, на мѣминкїни,	
	На мѣминкїни	" " равни двѣрувѣа.
	Ут кѣнчѣа слїза,	" " и мома пїта:
	— Главїна ли си, малкѣа момѣа, жїнѣана ли си?	
5	— Нї сѣм главїна, турчинѣа лѣа, с главѣанїцинѣа,	
	Нї сѣм жїнѣана,	" " сас жїнѣанїнѣа:
	Лѣубѣа си їмам,	" " забѣагналѣа ѣа,
	Сѣа три гудїни,	" " нїтѣ духѣда,
	Нїтѣ духѣда,	" " на хабѣр прѣта.
10	— Сѣа да сти доїдѣа, малкѣа момѣа, мѣуждѣ да лїш ¹⁾	
	Мѣуждѣ да лїш,	" " чѣрнїнѣа бчи,
	Чѣрнїнѣа бчи,	" " тѣнкѣана снѣга?

¹⁾ Дѣа ли щѣшъ? — Ред.

- Мъужде са ни дават, турчинча леа, чернинча очи.
 Чернинча очи, " " тѣнкана снага;
 15 Мъужде се дава, " " тѣнкана рѣза,
 Тѣнкана рѣза, " " жѣлту алтѣнча.
 — Сеа да сти доѣдеа, маѣкча момча, пузнá ли гу пѣтиш?
 — Пузнá си гу шта, турчинча леа, пузнá си гу шта:
 Тѣи кѣнча íаха, " " та тво́ну мѣса;
 20 Тѣи баскун нѣси, " " та тво́ан мѣса;
 Тѣи чибук пѣча " " та тво́ан мѣса;
 Тѣи рѣба нѣси, " " та тво́на мѣса.
 Турчин извади, маѣкча момча, алтѣнчан п'арстчан.
 Та си гу мѣтна, " " на мѣминѣни,
 25 На мѣминѣни, " " б'алинча рѣки.
 Га ча вѣдила, " " алтѣнчан п'арстчан,
 Чи си ми пузнá " " п'арвуну лѣубча,

Слушани отъ К. Александровъ въ с. Дарж-дере.

3. Зетѣвъ подарѣкъ.

<p>1 Мaльлча, нах Маданъ да йдам,
 Мaльлча, Рашитча да зь'амам!
 Врѣтъ си Хафизча даваха,
 Брахим ча кавас неа дава:
 5 — Неа мѣи го зѣмай, Хафизча,
 Рашитъ ча сархѣш, пич'ано;
 Тѣи кога пѣдча ф'ак'анчан,
 Без м'арка пѣча вѣноно,
 Без х'асап брай паринча.</p> | <p>10 Паринча и íалт'анчанча.
 — Брахимча кавас, Брахимча,
 Неа дѣми, кавас, за нега,
 Вѣча стча с нега аднаквѣ,
 Аднаквѣ сархѣш, пич'ани.
 15 Рашитъ 'ага са юпича,
 Íармаган ми се фтáхсова:
 Бѣш килча б'ала пш'анича,
 Юч килча фасулъ маданци.</p> |
|---|---|

Слушана отъ Иссинъ Ахметовъ въ с. Топоклу.

Отъ Копривщица.

Записахъ Ст. К. Стрѣзовъ.

1. Завръщанье на стопанина.

<p>1 — Рашке ле конахчи́ке ле!
 Пет годѣн у вас дохождам,
 Петстотин гроша похарчих,
 В очи та не сам погледнал.
 5 С уста ти не сам подумал,
 Сега шта да та погледна
 И с уста шта ти подумам:
 Има ли конак за íунак
 И топал ахър за коња?
 10 А Рашка си му думаше:
 — Аз имам стара свекрѣва,
 Да ида да íа попитам,
 Има ли конак за íунак,
 И топал ахър за коња!
 15 Свекрѣва Рашки думаше:
 — Аѣде го, булка, прибори,</p> | <p>Че и наш Тодар тѣи оди.
 Та па си íунак прибрале,
 Íунак си Рашка питаше:
 20 — Рашке ле, конахчи́ке ле:
 Като íутиде млад Тодар,
 Че што ти íостави млад Тодар?
 А Рашка си му думаше:
 — Тоѣ ми íостави прѣстенат,
 25 Прѣстенат армазат,
 И тоѣ си íузе другѣнат,
 Та си сѣх него íутиде
 Ёѣ сега седем години.
 Íунак извади прѣстенат,
 30 Прѣстенат, армазат,
 Та си го каза на Рашка,
 Та са се двама познале.</p> |
|--|--|

Слушана отъ Анастасия Хрельова.